

TERVISEAMET

Järva Vallavalitsus
Pikk 56, Järva-Jaani
73301 Järvamaa
info@jarva.ee

Teie: 12.07.2019 nr 7-1/2019/42-1

Meie: 12.08.2019 nr 9.3-4/19/4003-2

Järva valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) planeerimisseaduse § 81 lg 1 ja Vabariigi Valitsuse 17.12.2015. a määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 alusel Järva valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) väljatöötamise kavatsuse ettepanekute saamiseks.

Järva vald on omavalitsus, mis moodustati 22. juunil 2017. a määrusega nr 96 Albu valla, Ambla valla, Imavere valla, Järva-Jaani valla, Kareda valla, Koeru valla ning Koigi valla ühinemisel. Valla pindala on 1223 km². Järva Vallavolikogu algatas 27. septembril 2018 otsusega nr 50 Järva valla üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegiline hindamise (KSH). Üldplaneeringu koostamise eesmärgiks on valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Üldplaneeringuga luuakse eeldused kasutajasõbraliku ning turvalise elukeskkonna ning kogukondlike väärtusi kandva ruumilise struktuuri olemasoluks ja säilitamiseks.

Amet on tutvunud Järva valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja üldplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsusega ning juhib tähelepanu järgnevale tervisekaitsealastele keskkonna aspektidele, millega üldplaneeringu ja KSH koostamisel tuleb arvestada:

Müra

Välisõhus levivat müra reguleerib 01.02.2017 jõustunud atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS) ja müra normtasemed on määratud sama seaduse § 56 lg 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71). AÕKS § 57 toodu kohaselt määratakse vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele mürakategooriad ning sellest lähtuvalt tuleks Järva valla maa-alal määrata üldplaneeringust lähtuvalt mürakategooriad.

Tootmistegevuse negatiivsed mõjud

Tootmistegevusega võib kaasneda müra, vibratsioon ja õhusaaste ning antud negatiivseid mõjusid on enamasti keeruline hinnata. Ühekordsed mürasündmused ja müra muutlik iseloom võivad müraallika lähipiirkonnas elavatele inimestele põhjustada häiringuid ka siis, kui tööstusmüra vastab KeM määrus nr 71 toodud normtasemetele. Eelnevast tulenevalt soovib amet uute objektide planeerimisel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja müratundlike alade (eeskätt elamualade) kõrvuti planeerimist. Võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks tuleb müraallika ja müratundliku objekti vahele planeerida võimalikult suur puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning välistaks elamualal müra ja välisõhu saastatuse normeeritud tasemete ületamise. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga. Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, ärimaa või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala. Ühtlasi tuleb arvestada, et kõrghaljastus ei pruugi olla piisav müraleevendav meede ja kõrghaljastusega puhveralade mürahäiringute leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt määrata ning see võib olla sõltuv aastaajast.

Kaevandustegevusest tulenevad müratasemed peavad müratundlikel aladel vastama KeM määruses nr 71 lisas 1 kehtestatud vastava kategooria tööstusmüra normtasemetele. Kaevandustegevusega kaasnevad vibratsiooni tasemed peavad müratundlikel aladel vastama sotsiaalministri 17.05.2019. a määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtustele.

Tuuleenergia tootmiseks sobivate maa-alade määramisel ja tuuleparkide rajamisel arvestada, et antud seadmete müratasemed ei tohi ületada KeM määruses nr 71 kehtestatud normtasemeid. Lisaks tuleb arvestada, et tuulegeneraatori(te) töötamisel võib tekkida infraheli, mis peab vastama sotsiaalministri 06.05.2010.a määruses nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine“ kehtestatud infraheli piirväärtustele.

Müra- ja saastetundlikud objektid

Amet ei soovita müra- ja saastetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tiheda liiklussagedusega teede (maantee, raudtee, tänav), Nurmsi/Koigi lennuvälja ning maardlate ja/või kaevandusalade lähedusse. Samuti tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada olemasolevate ring- ja krossiradade ja nende laienemise võimalusega ning mitte planeerida müratundlike hooned ring- ja krossiradade lähedusse. Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning sellega, et tagatud oleksid kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid. Liiklusest, äri- ja kaubandustegevusest ning tehnoseadmetest levivad müratasemed peavad müratundlikel aladel vastama KeM määruses nr 71 lisas 1 kehtestatud vastava mürakategooria siht- või piirväärtustele.

Hinnata uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused) vajadust Järva vallas ning seda, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad objektide rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.

Elamutes ja ühiskasutusega hoonete siseruumides peavad müratasemed vastama sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja müratase mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemetele. Rakendada müravastaseid meetmeid lähtudes muuhulgas EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest.“

Joogivee kvaliteet

Salvkaevude reostustundlikkuse tõttu ei soovita amet planeerimisel uute salvkaevude rajamist joogiveeallikadena. Lähtuvalt veeseaduse § 28 lg 1 on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Sellest tulenevalt tuleks vältida ehitiste planeerimist veehaarde sanitaarkaitsealadele.

Supluskohad

Supluskohad peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008.a määruses nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ toodud nõuetele. Vastavalt Euroopa Direktiivi nõuetele ja eeltoodud määruse § 5-le korraldab supluskoha omanik või valdaja suplusvee seire vastavalt seirekalendrile. Kui supluskohas lõpetatakse suplusvee uuringute teostamine, siis tuleks suplejaid teavitada, et kasutatav veekogu ei ole enam supluskohas ning suplusvee kvaliteeti ei kontrollita. Kui supluskohas on juba pikaajalisel kasutusel, jääb see omaniku vastutusalasse. Supluskoha omanik või valdaja korraldab suplusvee seiret ning andmed veekvaliteedi kohta kuuluvad avalikustamisele.

Radoon

Elamutes ning ühiskasutusega hoonetes võib radoon põhjustada olulist riski tervisele. Enne uute elamute, olme- ja teiste samaotstarbeliste hoonete ehitamist tuleks planeeritavatel maa-aladel läbi viia radooni tasemete mõõtmised. Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et radoonisisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud, mistõttu võib madala radooniriskiga piirkonnas esineda ka kõrge radoonitasemega alasid. Vajadusel tuleb ehitamisel rakendada radoonikaitse meetmeid vastavalt EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ toodule, et tagada siseruumides radooniohutu keskkond ning vältida majade siseõhu rikastumist radooniga üle lubatud piiri (200 Bq/m³).

Kaitsevööndid

Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, raudteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte. Tähelepanu tuleb pöörata ka võimalikele perspektiivsetele teedele ning nende kaitsevöönditele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Deve Andreson

inspektor

Põhja regionaalosakond

794 3729, deve.andreson@terviseamet.ee